

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

Bohumil Kučera

Dva dopisy prof. Kolářka

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 44 (1915), No. 4-5, 376--378

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/121505>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1915

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

a zeměpisu, t. č. na Vinohradském gymnasiu, známého z různých monografií a učebnic zeměpisných, a dceru Herminu.

Koláček byl nejen obdivovatelem krásné hudby a krásného zpěvu, nýbrž i dobrým znalcem. Byl s rodinou svou pravidelným navštěvovatelem uměleckých koncertů a operních představení. Nerad vynechal v divadle významnější novinku hudební; zřídka se stalo, že nešel do divadla, když zavítal nějaký operní host do Prahy. Lagrange miloval hudbu, poněvadž jej odloučila od ostatního světa a on se mohl při hudbě oddati svým myšlenkám; sám praví, že při hudbě podařilo se mu řešení nejednoho obtížného problému. U Koláčka bylo docela jinak. On miloval hudbu pro ni samu. Naslouchaje hudbě, vnořil se do jejích krás a měl umělecký požitek z ní. Jest proto pochopitelno, že měl velký rozhled v hudbě a velké porozumění pro ni. Byl to pěkný akt piety od rodiny jeho, že tiché obřady smuteční v chrámě sv. Ludmily na Kr. Vinohradech nad jeho rakví doprovázeny byly nehlučnými, ale dojemnými, krásnými zpěvy sborovými.

Co bylo tělesného na něm, uloženo bylo v láno země na hřbitově vinohradském. Jeho památka ve vědě zůstane však čestnou a trvalou!

Dva dopisy prof. Koláčka.

Sděluje prof. Dr. Bohumil Kučera.

Dodatkem k článku p. prof. Sobotky o zesnulém p. dvor. radovi prof. Koláčkově, v němž po soudě redaktora fysikální části tohoto časopisu se nacházejí některé omyly, k nimž snad ve vhodnější době bude se vrátiti, otiskují dva dopisy, jež zaslal p. dvor. radovi prof. Strouhalovi. Pocházejí z doby, o níž jedná dříve citovaný článek na str. 346. a jež leží mezi obnovením návrhu na Koláčkovu professuru a jeho uskutečněním. Velmi pěkně ilustrují neúnavnou vědeckou činnost zesnulého a vážnost jeho nazírání na popularisaci vědy, která dnes rozrůstá do takové šíře.

V Brně dne 4. března 90.

Velectěný pane professore.

Vaším posledním listem jsem byl mile překvapen, vida že na mne nezapomínáte. Nevím věru, čím jsem si toli přátelství od Vás a prof. Seydlera zasloužil.

Přál bych si skutečně, aby se věc pro mne příznivě ukončila, abych pak příště mohl svých sil plně využítkovati ve prospěch naší vědy.

Práci jsem nyní zrovna zasypán. Mám před sebou četnou řadu pojednání z thermodynamiky, abych o nich pro Beiblätter referoval, mimo to nejsem s elektromagnet. teorií světla ještě u konce. Jest zde ještě několik exaktních problémů, co se řešiti dají, a jichž interes sahá přes hranice hypotesy, na jejíž půdě vznikly.

Právě mi píše Dr. Ebert z Erlangen, že i on k podobné theoretické analyse Lambertova zákona emanačního dospěl jako já, že však věc ještě publikovati nemohl — nová pobídka k práci, jde-li o prioritu.

Professor Seydler se snad na mne hněvá, že jsem mu na jeho poslední list z lonského roku, v němž mne k soubornému vzdělání theorie světla v rouše elektrom. vybídl, žádnou odpověď dosud nezaslal.

Nemohu se sice omluviti, doufám však, že mi tuto nezdrovilost promine. Račte mu příležitostně vyjádřiti můj srdečný pozdrav.

Znamená se Vám vřele oddaný

Koláček.

V Brně 4^{ho} dubna 1891.

Velectěný pane professore!

Váš dopis, v němž mne žádáte, abych do „Živy“ podal přehled vědecké činnosti Helmholtzovy na poli fysiky mne sice velice potěšil, ale musím se vyznati, že nemám ani fysického času, abych se v tento úkol uvázal.

Jak mnoho času mé povolání mi zabírá — o tom se nemusím snad šířiti — a úkol, jenž na mne vznášíte vyžaduje mnoho a mnoho času. Já práce Helmholtzovy, pokud v obor fyziky spadají, tak dalece znám, ale odtud až k článku, který o vědecké činnosti jeho pěkný přehled podati má, jest předc jen daleká cesta.

Myslím, že by „Živě“ bylo sotva poslouženo — najmě za této příležitosti — článkem, který by pro nedostatek času nebyl leč suchopárným výpočtem práci Helmholtzových, prošpikovaný obvyklými frásemi o jeho zásluhách atd.

Helmholtz pracoval tak dlouho a s takovým úspěchem, že jest těžko se vmysleti do doby a do stavu vědy v tom čase, kdy on se jal ji spracovati. Takové historické studia jsem ani konati času neměl, a pakli bych je konati měl — potřeboval bych k tomu půl roku. Nemějte mi tedy za zlé, že ač nerád, Vám po vůli býti nemohu — beztoho se necítím dosti zdravým.

Vám oddaný

Dr. Kolářek.

Společné body a tečny dvou kuželoseček nerýsovaných.

Podal dvorní rada prof. Vinc. Jarolínek.

Speciální případ tohoto problému, kdy obě kuželosečky mají jednu osu na téže přímce, řešil jsem ve svém pojednání „O prvcích dvojpřímkových, jež obsaženy jsou v symmetrickém svazku kuželoseček“ již roku 1898¹⁾, případ pak obecný, kdy

¹⁾ V »Rozpravách II. třídy České Akademie věd« atd. roč. VII.; otiskáno též v mém spise »Základové geometrie polohy v rovině a v prostoru«, svazek III., str. 62. Lituji, že toto řešení nedošlo povšimnutí. Různé konstrukce, jež podalo několik českých geometrů v »Časopise pro pěstování matematiky a fyziky« roku 1908 a 1913, mimo to inž. Rogel ve »Věstníku Král. č. společnosti nauk« r. 1913, nasvědčují tomu, že pp. řešitelům moje jednoduchá metoda, uveřejněná o 10—15 let dříve, známa nebyla. Metoda